

Nr 180.

Av herr **Nilsson, Nils Anton**, och herr **Jönsson**, i anledning
av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation
av hushållningsskapen m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 107 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen:

»dels antaga förslaget till förordning angående visst villkor för statsbidrag åt hushållningssällskap (bil. A.) och därvid yttra sig över förslaget till kungörelse med allmänna grunder för hushållningssällskaps organisation (bil. B.);

dels medgiva, att från och med 1925 må av nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar i fråga om sådant extra sammanträde med hushållningssällskap, varom Kungl. Maj:t förordnat, till envar därvid närvarande röstberättigad utgå dagtraktamente för en sammanträdesdag jämte ersättning för resekostnader till och från sammanträdet, allt enligt samma grunder, som gälla för landstingsmän vid landstingssammanträde;

dels ock antaga förslaget till förordning angående fördelning av allmänt anslag till hushållningssällskapen såsom ersättning för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel (bil. C.).»

Det förslag till förordning, som är bifogat den kungl. propositionen (bil. C.), samt den tablå (bil. F.), som visar hur fördelningen av det allmänna anslaget till hushållningssällskapen skulle komma att verka för de olika sällskapen, ge vid handen att Uppsala, Östergötlands, Blekinge, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap skulle erhålla minskat anslag jämfört med det för år 1923 föreslagna. Den minskning, som förutsattes för Malmöhus och Göteborgs och Bohus län, är mycket betydande och innebär för Malmöhus län en minskning av kronor 21.551: 40 och för Göteborgs och Bohus län kronor 32.841: 42. Det måste anses ostridigt, att sådan minskning i medelstillgången i hög grad skall verka hämmande på dessa hushållningssällskaps hittills bedrivna verksamhet. Man bör väl

vid genomförandet av reformer, som ju alltid böra avse underlättande och främjande av den verksamhet, man vill värna om, se till att man når det avsedda ändamålet och icke såsom i detta fall raka motsatsen. Hushållningssällskapens möjlighet till nyttig och skapande verksamhet är ytterst beroende av storleken av de medel de hava till sitt förfogande.

Lantbruksstyrelsen har i sin skrivelse av den 17 oktober 1921 kraftigt vitsordat behovet av ett ökat statsanslag till hushållningssällskapen. Nu säger lantbruksstyrelsen, att vad som i ärendet sedan nämnda skrivelser avlåtande förekommit ytterligare styrkt lantbruksstyrelsen i dess uppfattning om behovet av såväl ökat anslag som en förändring i grunderna för anslaget fördelning. Att lantbruksstyrelsen skulle, därest den ansett sig hava anledning befara avsevärd minskning i något hushållningssällskaps anslag, såsom följd av ändrade grunder för fördelningen, ändock förorda sådan ändring, måste man anse helt utesluten.

Vi anse, att, så länge storleken av allmänt anslag för år 1925 ej kan bestämmas, kunna nya grunder för fördelning av det ordinarie allmänna anslaget gällande från och med år 1925 heller icke fastställas. Sådant fastställande skulle medföra en alltför påtaglig risk för vissa hushållningssällskap att på ett sätt, som i väsentlig grad äventyrar och omöjliggör fortsatt verksamhet i nuvarande omfattning, jämväl förhindra varje vidare utveckling. Det torde ligga i statsmakternas intresse att på sådant sätt betrygga sällskapens ekonomi, att deras verksamhet i oförminskad omfattning må kunna fortgå. Hushållningssällskapen förbättras icke genom en demokratisk omorganisation, genomförd enbart för den demokratiska principens skull. Hänsyn till arten av hushållningssällskapens säregna verksamhet kräver helt andra synpunkter.

Med hänsyn till vad vi här ovan anfört, få vi alltså hemställa,

att riksdagen må med avslag å Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående fördelning av allmänt anslag till hushållningssällskapen för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel besluta bibehållandet av nu gällande grunder för fördelningen.

Stockholm den 22 mars 1923.

Nils Ant. Nilsson.

Jöns Jönson.